

slutning, har gjort det med fuld Kraft og med fuld Villie.

Der er endnu en enkelt Ting, som jeg dog i Forbigaaende vil berøre, og det er Spørgsmaalet om de legemlige Dvælgter og den legemlige Udvikling i det Hele. Ligesom jeg selv altid af Egeme har været en sund Mand, og ligesom jeg har ønsket mine Børn Sundhed, saaledes har jeg ogsaa altid ønsket Sundhed og Kraft hos Ungdommen, og om det end kan være, at der endnu fattes Noget i saa Henseende, saa er man dog gaaet meget frem i denne Retning fra den Tid, jeg gif i Skole. Der er iøvrigt med Hensyn til dette Punkt ofte en Misforstaaelse tilstede. Man venter nemlig af Skolens Gymnastikundervisning, hvad der skal være en Virkning af hele Livsvoanen i Familien. Det hjælper ikke, at Skolen giver Gymnastikundervisning til en Dreng, som hjemme bliver forstøjet, og det hjælper desværre heller ikke — og deri ligger noget virkelig Beflageligt —, at Skolen giver Gymnastikundervisning til den Dreng, der lever i fattige Kaar, som næres daarligh, og som pleies daarligh med Hensyn til Renlighed, med Hensyn til Varme og alt Andet. Det hjælper i det Hele taget ikke, at der gives Gymnastikundervisning, naar man ikke i Hjemmet selv sætter Pris paa, at Drengene tumle sig. Der kan, som sagt, være Noget at gjøre ogsaa i Skolen i Henseende til den legemlige Udvikling, men Skolen kan ikke paa dette Punkt udrette, hvad man forlanger og venter af den. Jeg skal her endnu kun med to Ord gaa ind paa, hvad der før blev anført om, at Disciplene fra Sorø tidligere næsten altid skulde have besiddet, jeg veed ikke, om det var en lidt større legemlig Kraft eller dog i det Hele et større Herredomme over deres Egeme og en bedre Maade at træde frem med det paa end Landets øvrige Skoleungdom. Jeg vil i den Anledning med Hensyn til disse Elever fra Sorø, ved hvilke man har troet at gjøre en saadan Sagttagelse, sige: Sammenlign deres Livsvilkaar og al den Leilighed, som de have haft udenfor Skolen, i Hjemmet og i Ferierne til at benytte deres Egeme, til at udvikle dets Færdigheder og til at give det en smul Form ogsaa i den selftabelige Fremstilling, med de Vil-

kaar, under hvilke overordentlig mange fattige Studenter ere vorede op, saa ville De finde, at Grunden til den Forskjel, som de have lagt Mærke til, for en stor Del har ligget andetsteds, end hvor De søgte den. Jeg ønsker, at man maa komme til en saa kraftig og dygtig Udvikling som muligt ogsaa i legemlig Henseende; men man tager Feil, naar man tror, at dette væsentlig beror paa Gymnastikundervisningen. Jeg tror, at den frie Gymnastik udvikler endnu mere end den Gymnastik, der gives i bestemte Undervisningstimer.

Udsig: Jeg er bleven noget misforstaaet, naar man har ment, at jeg var bestemt imod nogensomhelst Forandring ad Lovgivningsveien paa dette Gebet. Hvad jeg har ment, og hvad jeg igaar vilde udtaale, var kun, at der efter min Formening, saaledes som Sagen stod, ikke var nogen særdeles stor Udbygning til, at en Lov om dette Anliggende virkelig skulde kunne komme ud, hvorledes saa endogsaa Landsstinget stillede sig til Sagen, medens jeg til samme Tid var af den Mening, at det kunde gjøres overmaade Meget ad administrativt Bei, altsaa uden at benytte Lovgivningens Mellemkomst, netop til Bedste for de Formaal, som de Fleste ere enige om at ønske opnaaede, og medens jeg antog, at det netop i disse Formaaes Interesse vilde være ønskeligt, at man var betænkt paa at gjøre, hvad der kunde gjøres, ad den administrative Bei. Jeg troede og tror, at man ad denne Bei vilde kunne komme lettere og hurtigere til Maalet end ad den nu fulgte. Det glædede mig forøvrigt at høre, at det høitærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig), hvor meget han saa end forresten var uenig med mig, dog i een Henseende syntes mig at være af samme Anskuelse som jeg, nemlig, at det vilde være ønskeligt, at denne Sag kom til at gjenngaa en nøie og omhyggelig Drøftelse her i Landsstinget. Allerede af denne Grund vil jeg, idet jeg haaber, at hans anbefaling i saa Henseende vil virke til Opnaaelsen af, hvad jeg ønsker, ikke i dette Dieblif gjerne komme dybere ind paa, hvad jeg tillod mig at berøre i mit første Foredrag. Men jeg kan dog ikke Andet end forsøge paa at klare et Punkt, med Hensyn til hvilket der fremkom en